SLOVENSKÁ REPUBLIKA

NÁLEZ

Ústavného súdu Slovenskej republiky

V mene Slovenskej republiky

IV. ÚS 52/2011-26

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 29. apríla 2011 v senáte zloženom z predsedu Ladislava Orosza, zo sudkyne Ľudmily Gajdošíkovej a sudcu Jána Lubyho o sťažnosti J. V., M. T. a Ľ. T., všetci bytom B., zastúpených advokátkou JUDr. K. U., B., ktorou namietajú porušenie svojho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a práva na prejednanie svojej záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Okresného súdu Banská Bystrica v konaní vedenom pod sp. zn. 13 C 53/2000, za účasti Okresného súdu Banská Bystrica, takto

r o z h o d o l :

1. Základné právo J. V. , M. T. a Ľ. T. na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a právo na prejednanie ich záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Okresného súdu Banská Bystrica v konaní vedenom pod sp. zn. 13 C 53/2000 p o r u š e n é b o l i .

2. J. V., M. T. a Ľ. T. p r i z n á v a finančné zadosťučinenie každému v sume 1 000 € (slovom tisíc eur), ktoré im j e Okresný súd Banská Bystrica p o v i n n ý zaplatiť do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.

3. Okresný súd Banská Bystrica j e p o v i n n ý uhradiť J. V., M. T. a Ľ. T. trovy konania v sume 254,88 € (slovom dvestopäťdesiatštyri eur a osemdesiatosem centov) na účet ich právnej zástupkyne JUDr. K. U., B., do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.

4. Vo zvyšnej časti sťažnosti n e v y h o v u j e .

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 19. januára 2011 doručená sťažnosť J. V., M. T. a Ľ. T., všetci bytom B. (ďalej len „sťažovatelia“), zastúpených advokátkou JUDr. K. U., B., vo veci namietaného porušenia ich základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva na prejednanie ich záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom Okresného súdu Banská Bystrica (ďalej len „okresný súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 13 C 53/2000 o žalobe o uloženie povinnosti uzavrieť zmluvu o prevode vlastníctva bytov, neskôr zmenenú na nahradenie prejavu vôle žalovanej na uzatvorenie zmlúv o prevode vlastníctva bytov na navrhovateľov.

Sťažovatelia v sťažnosti okrem iného uviedli, že ako navrhovatelia pristúpili 30. mája 2001 k žalobe podanej okresnému súdu 17. marca 2000 o uloženie povinnosti uzavrieť zmluvu o prevode vlastníctva bytov proti žalovanému J., spol. s r. o., B. (ďalej len „žalovaná“), vedenej pod sp. zn. 13 C 53/2000, ktorú neskôr zmenili na nahradenie prejavu vôle žalovanej na uzatvorenie zmlúv o prevode vlastníctva bytov na sťažovateľov.

Sťažovatelia v ďalšej časti sťažnosti opisujú priebeh konania pred okresným súdom od pristúpenia do konania, kedy podľa nich boli vo veci vykonané nasledujúce úkony:

„dňa 11. 06. 2001 - žiadosť o vytýčenie termínu pojednávania

dňa 09. 07. 2001 - OS BB zasielal urgenciu právnemu zástupcovi JUDr. K. na vyjadrenie sa

dňa 26. 07. 2001 - JUDr. K. podala vyjadrenie na OS BB

dňa 07. 11. 2001 - pojednávanie na OS BB

dňa 17. 12. 2001 - sťažnosť na prieťahy v konaní

dňa 18. 12. 2001 - OS BB zasielal výzvu na Daňový úrad I B.

dňa 04. 01. 2002 - Daňový úrad I B. odpovedal na výzvu súdu

dňa 23. 01. 2002 - OS BB bolo doručené upresnenie žalobného petitu

dňa 11. 03. 2002 - žiadosť o vytýčenie termínu pojednávania

dňa 13. 05. 2002 - žiadosť o vytýčenie termínu pojednávania

dňa 05. 06. 2002 - žiadosť o vytýčenie termínu pojednávania

dňa 18. 06. 2002 - žiadosť o vytýčenie termínu pojednávania

dňa 28. 10. 2002 - pojednávanie na OS BB

dňa 31. 10. 2002 - zaslanie písomného vyjadrenia zástupcu sťažovateľov vo veci

dňa 14. 11. 2002 - OS BB urgoval práv. zástupcu žalovaného na predloženie dokladov

dňa 12. 12. 2002 - právny zástupca žalovaného doložil doklady OS BB

dňa 05. 12. 2002 - žiadosť zástupcu sťažovateľky o určenie termínu pojednávania

dňa 03. 01. 2003 - zaslanie upresnenia žalobného petitu, návrh na pristúpenie ďalšieho účastníka

dňa 06. 02. 2003 - žiadosť zástupcu sťažovateľov o určenie termínu pojednávania

dňa 02. 04. 2003 - pojednávanie spojené s vyhlásením rozsudku, č. k. 13C 53/00-499

dňa 03. 07. 2003 - písomné vyhotovenie rozsudkov a ich doručovanie účastníkom

dňa 07. 08. 2003 - žalovaný podal na OS BB odvolanie proti rozhodnutiu

dňa 08. 08. 2003 - OS BB vyzval navrhovateľov na vyjadrenie sa k odvolaniu žalovaného

dňa 18. 08. 2003 - podané vyjadrenie k odvolaniu

dňa 11. 09. 2003 - žalovaný požiadal OS BB o odpustenie zmeškanej lehoty

dňa 13. 11. 2003 - žalovaný doplnil svoje podanie - odvolanie

dňa 24. 11. 2003 - OS BB uznesením č. k. 13C 53/00-601 zamietol žalovanému návrh na odpustenie zmeškanej lehoty

dňa 19. 12. 2003 - žalovaný podal odvolanie voči uzneseniu č. k. 13C 53/00-601

dňa 16. 12. 2003 - žalovaný podal odvolanie proti rozsudku č. k. 13C 53/00-499

dňa 10. 02. 2004 - KS BB uznesením zrušil uznesenie OS BB 13C 53/00-601

dňa 24. 03. 2004 - OS BB uskutočnil výsluch JUDr. F.

dňa 18. 06. 2004 - OS BB zasielal žiadosť na OS BA I. o výsluch poštovej doručovateľky

dňa 03. 08. 2004 - OS BB zasielal žiadosť na OS BA I o vrátenie spisu

dňa 29. 10. 2004 - OS BB poslal urgenciu na OS BA I o výsluch

dňa 27. 05. 2005 - OS BB uznesením č. k. 13C 53/00-704 zamietol návrh žalovaného na odpustenie zmeškanej lehoty

dňa 15. 03. 2006 - pojednávanie na KS BB, vznesená námietka zaujatosti súdu

dňa 18. 05. 2006 - žiadosť právnej zástupkyne sťažovateľov o vytýčenie termínu pojednávania vo veci

dňa 30. 05. 2006 - KS BB oznámil, že spis je predložený NS SR na rozhodnutie o námietke zaujatosti

dňa 06. 06. 2006 - Uznesenie NS SR č. k. 3Nc 16/06

dňa 28. 06. 2006 - uznesenie KS BB č. k. 15Co/33/06-841, ktorým bolo zrušené rozhodnutie OS BB č. k. 13C 53/00-499

dňa 29. 06. 2006 - OS BA I vyhlásil konkurz na majetok žalovaného

dňa 22. 12. 2006 - návrh na OS BB na vydanie predbežného opatrenia zo strany navrhovateľov

dňa 07. 02. 2007 - OS BB oznámil navrhovateľom prerušenie konania z dôvodu vyhlásenia konkurzu

dňa 30. 04. 2007 - OS BB vyzval správcu konkurznej podstaty vo veci majetku podliehajúceho do konkurzu

dňa 07. 05. 2007 - odpoveď správcu na výzvu súdu

dňa 19. 03. 2008 - OS BB urguje KS BB o vrátenie spisu

dňa 20. 05. 2008 - OS BB zasielal urgenciu II o vrátenie spisu

dňa 05. 06. 2008 - OS BB zasielal urgenciu III o vrátenie spisu

dňa 07. 04. 2009 - OS BB vyzýval OS BA I, či konkurzné konanie na žalovaného bolo ukončené

dňa 24. 07. 2009 - OS BB doručená sťažnosť na prieťahy v konaní

dňa 07. 08. 2009 - odpoveď OS BB na sťažnosť.“.

Predseda okresného súdu v odpovedi na sťažnosť sťažovateľov na prieťahy v konaní predsedovi okresného súdu 7. augusta 2009 uviedol, že na základe uskutočnenej analýzy spisového materiálu hodnotil ich sťažnosť ako odôvodnenú.

Sťažovatelia vzhľadom na uvedené skutočnosti navrhli, aby ústavný súd takto rozhodol:

„1. Základné právo J. V., M. T. a Ľ. T., na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov zaručené v článku 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a právo na prejednanie ich záležitosti v primeranej lehote zaručené v článku 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Okresného súdu Banská Bystrica v konaní vedenom pod sp. zn. 13 C 53/2000 porušené bolo.

2. Okresnému súdu Banská Bystrica v konaní vedenom pod sp. zn. 13 C 53/2000 prikazuje vo veci konať bez zbytočných prieťahov.

3. J. V. priznáva finančné zadosťučinenie 2 500 EUR (slovom dvetisícpäťsto EUR), M. T. a Ľ. T. priznáva spoločne a nerozdielne finančné zadosťučinenie 2 500 EUR (slovom dvetisícpäťsto EUR),ktoré je Okresný súd Banská Bystrica sťažovateľom povinný vyplatiť do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.

4. J. V., M. T. a Ľ. T. priznáva spoločne a nerozdielne trovy právneho zastúpenia 254,88 EUR (slovom dvestopäťdesiatštyri EUR a osemdesiatosem centov), ktoré je Okresný súd Banská Bystrica povinný vyplatiť na účet advokátky JUDr. K. U. so sídlom B. do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.“

Ústavný súd na predbežnom prerokovaní zistil, že sú splnené všetky ústavné a zákonné predpoklady na prijatie sťažnosti sťažovateľov na ďalšie konanie, a preto ju uznesením č. k. IV. ÚS 52/2011-11 prijal na ďalšie konanie.

Po prijatí sťažnosti na ďalšie konanie ústavný súd vyzval 8. marca 2011 predsedu okresného súdu, aby sa vyjadril k otázke vhodnosti ústneho pojednávania, a zároveň ho vyzval, aby sa vyjadril aj k sťažnosti a jej prijatiu na ďalšie konanie.

Predseda okresného súdu vo svojom vyjadrení k sťažnosti z 21. marca 2011 (sp. zn. Spr 4012/2011, doručenom ústavnému súdu 29. marca 2011) okrem iného uviedol:

„... Podľa vyjadrenia zákonného sudcu vo veci sp. zn. 13 C 53/2000 nedošlo k prieťahom v konaní a súd vo veci konal plynule. Dĺžka konania je zapríčinená väčším počtom účastníkov, množstvom listinných dôkazov predložených v konaní a taktiež to, že účastníci konania niekoľkokrát menili žalobný petit. Odporca je od 29. 06. 2006 v konkurze, ktorý nie je doposiaľ právoplatne skončený. Od tohto dátumu je konanie v zmysle § 47 ods. 1 zákona č. 7/2005 Z. z. prerušené, pretože predmet sporu sa týkal majetku podliehajúcemu konkurzu patriaceho úpadcovi, o čom svedčia aj konania vedené na Okresnom súde Bratislava, vo veciach o vylúčení vecí z konkurznej podstaty, ktoré taktiež nie sú právoplatne skončené. V žalovanej veci teda od 29. 06. 2006 neplynuli procesné lehoty a až do právoplatného skončenia konkurzného konania nie je možné v tejto veci pokračovať.

Zo spisového materiálu som zistil, že uvedené konanie č. 13 C/53/2000 je naďalej zo zákona prerušené v súlade s ust. § 47 ods. 1 zákona č. 7/2005 Z. z. z dôvodu konkurzného konania na odporcu J., spol. s r. o., so sídlom B. Okresný súd vykonáva včas všetky potrebné procesné úkony a sleduje, či konkurzné konanie ešte prebieha. Naposledy 31. 01. 2011 bola okresnému súdu doručená odpoveď Okresného súdu Bratislava I, že konkurzné konanie č. 1 K/15/2006 (správne má byť 2 K/15/2006, pozn.) úpadcu J., spol. s r. o. nie je ukončené, prebieha speňažovanie majetku a termín ukončenia konania súd nedokáže určiť.

Poukazujem na rozhodnutia Ústavného súdu SR pod spis. zn. III. ÚS 28/10-25, II. ÚS 145/2010-14, IV. ÚS 149/10-28 v tejto istej veci vedenej na Okresnom súde Banská Bystrica, kde Ústavný súd SR pripustil, že túto sporovú vec možno z faktického hľadiska považovať za zložitejšiu. Taktiež zohľadnil, že žalobcovia viackrát zmenili žalobný petit, pričom súd sa musel s týmito procesnými úkonmi vysporiadať, čo malo objektívne vplyv na doterajšiu dĺžku konania...

Ústavný súd SR poukázal na konštantnú judikatúru, podľa ktorej prerušenie konania, ku ktorému došlo v súlade so zákonom, predstavuje zákonnú prekážku v konaní, a preto z dôvodu jej existencie sa nečinnosť neposudzuje ako zbytočné prieťahy v konaní (II. ÚS 3/03, I. ÚS 65/03, I. ÚS 214/06, IV. ÚS 328/09...).“

Predseda okresného súdu vo svojom vyjadrení súhlasil s tým, aby ústavný súd upustil od ústneho pojednávania vo veci tejto sťažnosti.

Právna zástupkyňa sťažovateľov vo svojom vyjadrení z 8. apríla 2011, ktoré bolo ústavnému súdu doručené 13. apríla 2011, uviedla, že sťažovatelia netrvajú na ústnom pojednávaní a trvajú na všetkých dôvodoch, pre ktoré bola sťažnosť podaná.

Vzhľadom na súhlasné vyjadrenia predsedu okresného súdu a právnej zástupkyne sťažovateľov ústavný súd podľa § 30 ods. 2 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) upustil od ústneho pojednávania, keďže dospel k záveru, že od neho nemožno očakávať ďalšie objasnenie veci.

II.

Z vyžiadaného spisu okresného súdu sp. zn. 13 C 53/2000 ústavný súd zistil tento priebeh namietaného konania:

- žalobkyňa V. B. spolu s manželom a s ďalšími žalobcami podali 17. marca 2000 okresnému súdu žalobu, ktorou sa domáhali uloženia povinnosti žalovanej uzavrieť zmluvu o prevode vlastníctva bytov a spoluvlastníckeho podielu na pozemku,
- okresný súd 21. marca 2000 vyzval žalovanú, aby sa vyjadrila k žalobe,
- uznesením sp. zn. 13 C 53/00 z 30. júna 2000 vydal okresný súd na návrh žalobcov predbežné opatrenie, ktorým zakázal žalovanej nakladať so spornými nehnuteľnosťami (predmetné uznesenie okresný súd opravil uznesením z 8. augusta 2000), spis bol po

odvolaní žalovanej predložený Krajskému súdu v Banskej Bystrici (ďalej len „krajský súd“),

- krajský súd uznesením sp. zn. 16 Co 2173/00 z 29. septembra 2000 zmenil napadnuté uznesenie okresného súdu tak, že návrh na vydanie predbežného opatrenia zamietol,

- okresný súd 11. decembra 2000 nariadil termín pojednávania na 5. február 2001, ktoré bolo odročené na neurčito z dôvodu úpravy petitu žalobcami,

- podaním doručeným okresnému súdu 22. februára 2001 žalobcovia zmenili žalobný petit a domáhali sa nahradenia prejavu vôle žalovanej (zatiaľ však bez doloženia konkrétneho znenia zmlúv, ktoré sa zaviazali doručiť dodatočne),

- žalobcovia doručili okresnému súdu 27. apríla 2001 podanie, ktorého súčasťou bolo konkrétne znenie zmluvy, ktorá má byť súčasťou požadovaného rozsudku,

- podaním doručeným okresnému súdu 30. mája 2001 došlo k rozšíreniu žaloby o ďalších žalobcov (vrátane sťažovateľov) a k zmene petitu,

- okresný súd prípisom z 1. júna 2001 vyzval žalovanú, aby sa vyjadrila k zmene žaloby (výzvu zopakoval 9. júla 2001),

- 15. októbra 2001 okresný súd nariadil termín pojednávania na 7. november 2001, na ktorom pripustil do konania ďalších žalobcov (v 3. až 36. rade) a pojednávanie odročil na neurčito na účely doplnenia dokazovania,

- žalobcovia doručili okresnému súdu 23. januára 2002 spresnenie a doplnenie žaloby,

- pokynom z 19. júna 2002 okresný súd zisťoval stav konaní vedených žalovanou proti žalobcom o vypratanie sporných nehnuteľností,

- 29. júla 2002 okresný súd nariadil termín pojednávania na 28. október 2002, ktoré bolo odročené na neurčito na účely doplnenia dokazovania,

- žalobcovia podaním doručeným okresnému súdu 28. októbra 2002 spresnili petit,

- okresný súd 10. februára 2003 nariadil termín pojednávania na 2. apríl 2003, na ktorom pripustil zmenu žaloby, a po skončení dokazovania vyhlásil rozsudok, ktorým žalobe vyhovel, pričom na základe fikcie doručenia právnemu zástupcovi žalovanej považoval rozsudok za právoplatný k 29. júlu 2003,

- žalovaná podala proti rozsudku okresného súdu sp. zn. 13 C 53/00 z 2. apríla 2003 odvolanie z 5. augusta 2003, pričom právny zástupca žalovanej podaním doručeným okresnému súdu 6. septembra 2003 požiadal o odpustenie zmeškania odvolacej lehoty tvrdiac, že v čase doručovania rozsudku okresného súdu bol na dovolenke v Taliansku, a preto nebolo možné aplikovať fikciu doručenia v zmysle § 47 ods. 2 poslednej vety Občianskeho súdneho poriadku (ďalej len „OSP“),

- uznesením č. k. 13 C 53/00-601 z 24. novembra 2003 okresný súd zamietol návrh žalovanej na odpustenie zmeškania lehoty,

- na základe dožiadania krajského súdu (v súvislosti so sťažnosťou žalovanej pre nezákonný postup pri správoplatnení rozsudku sp. zn. 13 C 53/00 z 2. apríla 2003) okresný súd predložil 25. novembra 2003 spis krajskému súdu,

- krajský súd vrátil spis okresnému súdu 2. decembra 2003 spolu so svojou odpoveďou na sťažnosť žalovanej, v ktorej je okrem iného uvedené, že *„Vec bude predložená krajskému súdu na rozhodnutie o odvolaní odporcu, proti rozsudku z 2. 4. 2003, ktorý posúdi, či odvolanie bolo podané včas...“* (spis bol opätovne predložený krajskému súdu 16. decembra 2003),

- krajský súd uznesením sp. zn. 17 Co 391/03 z 28. januára 2004 zrušil uznesenie okresného súdu o zamietnutí návrhu žalovanej na odpustenie zmeškania lehoty a vec vrátil okresnému súdu na ďalšie konanie (spis bol okresnému súdu vrátený 10. februára 2004),

- okresný súd 23. februára 2004 nariadil termín výsluchu právneho zástupcu žalovanej v súvislosti s okolnosťami doručovania rozsudku na 27. február 2004, ktorý po zmene termínu uskutočnil 24. marca 2004,

- okresný súd dožiadaním z 18. júna 2004 požiadal Okresný súd Bratislava I o vykonanie výsluchu doručovateľky, ktorý urgoval 3. augusta 2004 a 29. októbra 2004,

- Okresný súd Bratislava I zaslal okresnému súdu 2. novembra 2004 zápisnice o výsluchu doručovateľky,

- uznesením okresného súdu č. k. 13 C 53/00-704 z 27. mája 2005 bol zamietnutý návrh žalovanej na odpustenie zmeškania lehoty, keďže k zmeškaniu lehoty na podanie odvolania podľa jeho záverov v skutočnosti nedošlo,

- proti uzneseniu okresného súdu č. k. 13 C 53/00-704 z 27. mája 2005 podala odvolanie 29. júna 2005 jedna žalobkyňa zo všetkých žalobcov,

- spis bol predložený krajskému súdu na rozhodnutie o odvolaní 1. augusta 2005, ktorý uznesením sp. zn. 17 Co 251/05 zo 17. augusta 2005 odvolanie jednej žalobkyne zo všetkých žalobcov odmietol a spis vrátil okresnému súdu 23. augusta 2005,

- na základe odvolania žalovanej proti rozsudku sp. zn. 13 C 53/00 z 2. apríla 2003 bol spis predložený 13. októbra 2005 krajskému súdu, ktorý ho 25. novembra 2005 vrátil ako predčasne predložený z dôvodu, že okresný súd nesprávne vyrubil súdny poplatok za odvolanie, pričom krajský súd zároveň vytkol okresnému súdu, že dosiaľ nerozhodol o späťvzatí žaloby žalobcami v 1. a 2. rade, a uložil mu zabezpečiť úmrtný list žalobcu Gejzu Borbáša,

- uznesením č. k. 13 C 53/00-773 z 23. decembra 2006 okresný súd zastavil konanie vo vzťahu k žalobcom v 1. a 2. rade a 3. februára 2006 spis opätovne predložil krajskému súdu na rozhodnutie o odvolaní žalovanej proti rozsudku okresného súdu,

- žalovaná vzniesla 14. marca 2006 námietku zaujatosti všetkých sudcov krajského súdu, krajský súd preto pojednávanie konané 15. marca 2006 odročil na neurčito a 1. júna 2006 predložil spis Najvyššiemu súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) na rozhodnutie o námietke zaujatosti,

- najvyšší súd uznesením sp. zn. 3 Nc 16/2006 zo 6. júna 2006 rozhodol, že členovia odvolacieho senátu krajského súdu nie sú vylúčení,

- krajský súd uznesením č. k. 15 Co 33/06-841 z 28. júna 2006 zrušil rozsudok okresného súdu a vrátil mu vec na ďalšie konanie, pričom zároveň rozhodol o pripustení späťvzatia žalobkyňou v 7. rade a žalobkyňou v 24. rade a v tejto časti konanie zastavil (spis bol vrátený okresnému súdu 9. augusta 2006),

- uznesením Okresného súdu Bratislava I sp. zn. 2 K 15/2006 z 29. júna 2006 bol vyhlásený konkurz na majetok žalovanej, pričom túto skutočnosť oznámila okresnému súdu aj žalovaná podaním z 12. júla 2006 a žiadala konanie prerušiť,

- okresný súd výzvou z 20. novembra 2006 požiadal správcu konkurznej podstaty žalovanej o vyjadrenie, či podáva návrh na pokračovanie v namietanom konaní v zmysle § 47 ods. 3 zákona č. 7/2005 Z. z. o konkurze a reštrukturalizácii a o zmene a doplnení

niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o konkurze“) (negatívna odpoveď bola doručená 29. novembra 2006),

- prípisom zo 4. decembra 2006 okresný súd oznámil účastníkom, že konanie vedené pod sp. zn. 13 C 53/00 je prerušené podľa § 41 ods. 1 zákona o konkurze,

- 22. decembra 2006 podali žalobcovia v novom konaní návrh na vydanie predbežného opatrenia, ktorým sa domáhali, aby žalovanej a správcovi konkurznej podstaty bolo zakázané nakladať s majetkom žalovanej (vec bola vedená pod sp. zn. 15 C 222/2006 a 2. januára 2007 spojená so skôr začatou vecou vedenou pod sp. zn. 13 C 53/2000),

- okresný súd 30. apríla 2007 vyzval správcu konkurznej podstaty žalovanej, aby oznámil, či sporný bytový dom je vedený ako majetok podliehajúci konkurzu a tvorí konkurznú podstatu úpadcu, ktorý v odpovedi z 3. mája 2007 uviedol, že bytový dom nie je vedený ako majetok podliehajúci konkurzu, ale niektoré byty spolu s podielom na pozemku sú súčasťou konkurznej podstaty úpadcu,

- okresný súd výzvou zo 7. apríla 2009 a následne 13. júla 2009 adresovanou Okresnému súdu Bratislava I zisťoval, či konkurzné konanie vedené pod sp. zn. 2 K 15/06 je právoplatne skončené,

- podľa oznámení Okresného súdu Bratislava I doručených okresnému súdu 30. júla 2009, 6. júla 2010 a 11. novembra 2010 konkurzné konanie stále nie je právoplatne skončené,

- ostatné oznámenie ako odpoveď na výzvu okresného súdu zo strany Okresného súdu Bratislava I bolo doručené 31. januára 2011 (č. l. 1121), z ktorého vyplýva, že predmetné konkurzné konanie ešte nie je právoplatne skončené.

Zo zistení ústavného súdu vyplýva, že konanie vedené na okresnom súde pod sp. zn. 13 C 53/2000 bolo v čase doručenia sťažnosti ústavnému súdu aj naďalej prerušené podľa § 41 ods. 1 zákona o konkurze.

III.

Ústavný súd rozhoduje podľa čl. 127 ods. 1 ústavy o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd,

alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv nerozhoduje iný súd.

Sťažovatelia sa sťažnosťou domáhajú vyslovenia porušenia svojho základného práva upraveného v čl. 48 ods. 2 ústavy, podľa ktorého každý má právo, aby sa jeho vec verejne prerokovala bez zbytočných prieťahov.

Sťažovatelia sa sťažnosťou domáhajú aj vyslovenia porušenia svojho práva upraveného v čl. 6 ods. 1 dohovoru, podľa ktorého každý má právo na to, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom zriadeným zákonom.

Ústavný súd si pri výklade základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov garantovaného v čl. 48 ods. 2 ústavy osvojil judikatúru Európskeho súdu pre ľudské práva k čl. 6 ods. 1 dohovoru, pokiaľ ide o právo na prejednanie záležitosti v primeranej lehote, preto v obsahu týchto práv nemožno vidieť zásadnú odlišnosť (napr. II. ÚS 55/98, I. ÚS 132/03, IV. ÚS 105/07).

Ústavný súd pri rozhodovaní o sťažnostiach namietajúcich porušenie základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy (čo platí, aj pokiaľ ide o čl. 6 ods. 1 dohovoru) vychádza zo svojej ustálenej judikatúry, v súlade s ktorou účelom základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov je odstránenie stavu právnej neistoty, v ktorej sa nachádza osoba domáhajúca sa rozhodnutia všeobecného súdu. Samotným prerokovaním veci na súde sa právna neistota účastníka konania neodstraňuje. K stavu právnej istoty dochádza zásadne až právoplatným rozhodnutím súdu alebo iným zákonom predvídaným spôsobom, ktorý znamená nastolenie právnej istoty inak ako právoplatným rozhodnutím súdu (m. m. IV. ÚS 221/04).

Základnou povinnosťou súdu i sudcu je preto zabezpečiť taký procesný postup v súdnom konaní, ktorý čo najskôr odstráni stav právnej neistoty, kvôli ktorému sa účastník konania obrátil na súd so žiadosťou o jeho rozhodnutie.

Táto povinnosť súdu a sudcu vyplýva z § 6 OSP, ktorý súdom prikazuje, aby v súčinnosti so všetkými účastníkmi konania postupovali tak, aby ochrana ich práv bola rýchla a účinná, ďalej z § 100 ods. 1 OSP, podľa ktorého len čo sa konanie začalo, postupuje v ňom súd i bez ďalších návrhov tak, aby vec bola čo najrýchlejšie prejednaná a rozhodnutá.

Sudca je podľa § 117 OSP povinný robiť vhodné opatrenia, aby sa zabezpečilo splnenie účelu pojednávania a úspešné vykonanie dôkazov. Ďalšia významná povinnosť pre sudcu vyplýva z § 119 ods. 1 OSP, podľa ktorého sa pojednávanie môže odročiť len z dôležitých dôvodov, ktoré sa musia oznámiť. Ak sa pojednávanie odročuje, predseda senátu alebo samosudca spravidla oznamuje deň, kedy sa bude konať nové pojednávanie.

Pri posudzovaní otázky, či v súdnom konaní došlo k zbytočným prieťahom v konaní, a tým aj k porušeniu základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy, ako aj práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru ústavný súd v súlade so svojou doterajšou judikatúrou (III. ÚS 111/02, IV. ÚS 74/02, III. ÚS 247/03, IV. ÚS 272/04) zohľadňuje tri základné kritériá, ktorými sú právna a faktická zložitosť veci, o ktorej súd rozhoduje (1), správanie účastníka súdneho konania (2) a postup samotného súdu (3). Za súčasť prvého kritéria ústavný súd považuje aj povahu prerokúvanej veci.

Podľa uvedených kritérií ústavný súd posudzoval aj sťažnosť sťažovateľov.

1. Pokiaľ ide o prvé kritérium, ktoré ústavný súd zohľadňuje pri rozhodovaní o sťažnostiach namietajúcich porušenie základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, ústavný súd konštatoval, že konanie, predmetom ktorého je (po úpravách petitu) rozhodovanie o návrhu žalobcov (vrátane sťažovateľov) na nahradenie prejavu vôle žalovanej na uzavretie zmluvy o prevode vlastníctva bytov, nemožno

z právneho hľadiska považovať za zložité. Na základe analýzy doterajšieho priebehu konania aj vzhľadom na väčší počet žalobcov (37) ústavný súd pripustil, že vec možno z faktického hľadiska považovať za zložitejšiu, a preto túto skutočnosť zohľadňoval pri svojom rozhodovaní o sťažnosti sťažovateľov.

2. Pokiaľ ide o správanie sťažovateľov ako účastníkov konania, ústavný súd konštatoval, že sťažovatelia v doterajšom priebehu konania poskytovali okresnému súdu potrebnú súčinnosť, a preto nemožno pripísať na ich ťarchu negatívny podiel na tom, že namietané konanie nebolo dosiaľ právoplatne skončené.

3. Napokon ústavný súd posudzoval postup okresného súdu v doterajšom priebehu konania. Pri hodnotení tohto kritéria vychádzal zo svojej ustálenej judikatúry, podľa ktorej zbytočné prieťahy v konaní, a teda porušenie základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy, ako aj práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru môže byť zapríčinené nielen samotnou nečinnosťou všeobecného súdu, ale aj jeho neefektívnou, resp. nesústredenou činnosťou, teda takým konaním, ktoré nevedie efektívne k odstráneniu právnej neistoty účastníkov konania v primeranom čase (m. m. napr. II. ÚS 32/03, IV. ÚS 267/04, IV. ÚS 182/08).

Vychádzajúc z uvedeného ústavný súd na základe skutočností obsiahnutých v spise konštatoval, že postup okresného súdu v namietanom konaní nevykazoval dlhšie obdobia nečinnosti, t. j. jeho postup bol v zásade plynulý. Na druhej strane ústavný súd konštatoval, že doterajší priebeh namietaného konania sa vyznačoval nesústredenou činnosťou okresného súdu, ktorá mala nezanedbateľný vplyv na jeho doterajšiu neprimeranú dĺžku. Tento záver ústavného súdu sa týka jednak nesprávneho posúdenia zmeškania lehoty na podanie odvolania žalovanou proti rozsudku z 2. apríla 2003, nesprávneho postupu pri vyrubení poplatku za odvolanie žalovanej proti rozsudku z 2. apríla 2003 a najmä ďalších dôvodov, pre ktoré krajský súd uznesením č. k. 15 Co 33/06-841 z 28. júna 2006 zrušil rozsudok okresného súdu z 2. apríla 2003. Krajský súd v odôvodnení označeného uznesenia okresnému súdu najmä vytkol, že sa v napadnutom rozsudku nezaoberal *„otázkou aktívnej legitimácie navrhovateľov“*, pričom *„Pre nedostatok dôvodov v tomto smere je preto rozsudok súdu prvého stupňa nepreskúmateľný“*, a tiež to, že *„neodôvodnil, prečo pri*

kúpnej cene za byty a pozemky vychádzal len z kúpnej ceny za bytový dom a nie aj z kúpnej ceny za pozemky sčasti prevádzanej na navrhovateľov. Okresný súd neodôvodnil ani to, prečo do obstarávacej ceny nezhrnul náklady súvisiace s obstaraním majetku, ako žiadal odporca. V tomto smere je rozsudok okresného súdu pre nedostatok dôvodov nepreskúmateľný.

... Účastníci v doterajšom priebehu konania predkladali viacero návrhov zmlúv o prevode vlastníctva bytov, pričom išlo tak o návrhy navrhovateľov, ako aj o návrhy v znení navrhovanom odporcom. Vzhľadom na to i ohľadom na veľký počet účastníkov konania stalo sa neprehľadným, kto z účastníkov to – ktoré navrhované znenie zmluvy predkladá a z akých skutočností pritom vychádzal. Keďže zo spisového materiálu predloženého krajskému súdu nebolo zrejmé, ktoré znenie zmlúv tvorí súčasť napadnutého rozsudku, okresný súd v ďalšom konaní aj tento nedostatok odstráni.

... Odporca dôvodne v odvolaní namieta formuláciu výroku napadnutého rozsudku, pokiaľ okresný súd pri tých účastníkoch, ktorí sú manželmi a vzniklo im právo spoločného nájmu k bytu, nahrádza vyhlásenie vôle odporu u každého z manželov osobitne bez ohľadu na to, že u nich existuje právo spoločného nájmu bytu. Aj uvedený nedostatok okresný súd v ďalšom konaní odstráni.“.

V období po prerušení konania v zmysle § 47 ods. 1 zákona o konkurze na základe uznesenia Okresného súdu Bratislava I č. k. 2 K 15/2006-76 z 29. júna 2006 nemohlo podľa názoru ústavného súdu dôjsť k zbytočným prieťahom v konaní, keďže konanie bolo prerušené v súlade so zákonom, pričom okresný súd v tejto súvislosti vykonal včas všetky potrebné procesné úkony a sleduje, či uvedené konkurzné konanie ešte prebieha. Ústavný súd v tejto súvislosti poukázal na svoju konštantnú judikatúru, podľa ktorej prerušenie konania, ku ktorému došlo v súlade so zákonom, predstavuje zákonnú prekážku v konaní, a preto nečinnosť všeobecného súdu z dôvodu existencie zákonnej prekážky v konaní neposudzuje ako zbytočné prieťahy v konaní (m. m. II. ÚS 3/03, I. ÚS 65/03, I. ÚS 214/06, IV. ÚS 328/09).

Vychádzajúc z uvedeného ústavný súd dospel k záveru, že neefektívnou činnosťou okresného súdu v namietanom konaní došlo k porušeniu základného práva sťažovateľov

podľa čl. 48 ods. 2 ústavy, ako aj práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru (bod 1 výroku tohto nálezu).

IV.

Ak ústavný súd pri rozhodovaní o sťažnosti fyzickej osoby alebo právnickej osoby podľa čl. 127 ods. 2 ústavy vysloví, že k porušeniu práva došlo právoplatným rozhodnutím, opatrením alebo iným zásahom, prípadne nečinnosťou, zruší také rozhodnutie, opatrenie alebo iný zásah, prípadne prikáže tomu, kto právo porušil, aby vo veci konal. Podľa čl. 127 ods. 3 ústavy môže ústavný súd zároveň na žiadosť osoby, ktorej práva boli porušené, rozhodnúť o priznaní primeraného finančného zadosťučinenia.

Sťažovatelia tiež žiadali, aby ústavný súd okresnému súdu prikázal, aby v konaní vedenom pod sp. zn. 13 C 53/2000 v ďalšom období konal bez zbytočných prieťahov. Keďže ústavný súd v náleze č. k. IV. ÚS 411/09-36 z 22. januára 2010 taký príkaz okresnému súdu už uložil, nebolo potrebné deklarovať ho opätovne, a preto v tejto časti sťažnosti sťažovateľov nevyhovel (bod 4 výroku tohto nálezu).

Vzhľadom na to, že ústavný súd rozhodol o tom, že bolo porušené základné právo sťažovateľov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy, ako aj ich právo podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, zaoberal sa aj ich žiadosťami o priznanie primeraného finančného zadosťučinenia. Ústavný súd pritom vychádzal zo svojho ustáleného právneho názoru, podľa ktorého cieľom primeraného finančného zadosťučinenia je dovŕšenie ochrany porušeného základného práva v prípadoch, v ktorých sa zistilo, že k porušeniu došlo spôsobom, ktorý vyžaduje poskytnutie vyššieho stupňa ochrany, nielen vyslovenie porušenia, prípadne príkaz na ďalšie konanie bez porušovania základného práva (m. m. napr. IV. ÚS 210/04).

Sťažovatelia žiadali o priznanie finančného zadosťučinenia, a to sťažovateľke J. V. 2 500 € a M. T. a Ľ. T. spoločne a nerozdielne 2 500 €, odôvodňujúc svoju žiadosť tým, že právna neistota, v ktorej sa dlhodobo nachádzajú, im spôsobila nielen materiálnu, ale aj nemateriálnu ujmu spočívajúcu v neistote týkajúcej sa vlastníckych práv k bytu, ktorý

užívajú viac ako 20 rokov, a do dnešného dňa im vlastníctvo nebolo priznané z dôvodu nekonania súdu.

Pri určení výšky primeraného finančného zadosťučinenia ústavný súd vychádzal zo zásad spravodlivosti, z ktorých vychádza aj Európsky súd pre ľudské práva, ktorý spravodlivé finančné zadosťučinenie podľa čl. 41 dohovoru priznáva so zreteľom na konkrétne okolnosti prípadu.

Zohľadňujúc doterajšiu dĺžku namietaného konania, dôvody, pre ktoré v ňom došlo k zbytočným prieťahom, faktickú zložitosť veci, ako aj správanie sťažovateľov ako účastníkov konania a ďalšie okolnosti predmetného konania ústavný súd dospel k záveru, že v danom prípade bude priznanie finančného zadosťučinenia v sume 1 000 € každému zo sťažovateľov primerané konkrétnym okolnostiam prípadu (bod 2 výroku tohto nálezu).

Ústavný súd napokon rozhodol aj o úhrade trov konania sťažovateľom, ktoré im vznikli v dôsledku právneho zastúpenia pred ústavným súdom advokátkou JUDr. K. U. Podľa § 36 ods. 2 zákona o ústavnom súde ústavný súd môže v odôvodnených prípadoch podľa výsledku konania uznesením uložiť niektorému účastníkovi konania, aby úplne alebo sčasti uhradil inému účastníkovi konania jeho trovy. Sťažovatelia žiadali, aby im boli uhradené trovy konania súvisiace s ich právnym zastupovaním v konaní pred ústavným súdom v sume 254,88 €. Keďže suma požadovaná sťažovateľmi neprekračovala sumu vypočítanú podľa vyhlášky Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 655/2004 Z. z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb v znení neskorších predpisov, ústavný súd priznal sťažovateľom úhradu trov konania v sume, v akej ju požadovali, t. j. v sume 254,88 €.

Priznanú úhradu trov konania je okresný súd povinný zaplatiť na účet právnej zástupkyne sťažovateľov (§ 31a zákona o ústavnom súde v spojení s § 149 OSP).

Vzhľadom na čl. 133 ústavy, podľa ktorého proti rozhodnutiu ústavného súdu nie je prípustný opravný prostriedok, nadobudne toto rozhodnutie právoplatnosť dňom jeho doručenia účastníkom konania.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 29. apríla 2011